

18 de març de 2020

Alerta Informativa

Departaments públic i fiscal

1. **Suspensió de contractes públics i restabliment de l'equilibri econòmic de les concessions d'obres i serveis**
2. **Suspensió de terminis administratius**
3. **Mesures tributàries urgents derivades de la situació produïda pel COVID-19**

SUSPENSIÓ DE CONTRACTES PÚBLICS I RESTABLIMENT DE L'EQUILIBRI ECONÓMIC DE LES CONCESSIONS D'OBRES I SERVEIS

El Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de Mesures urgents extraordinàries per a fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19 publicat en el BOE d'avui 18-3-2020 i ja en vigor conté una sèrie de previsions en matèria de contractació pública (article 34) que a continuació s'analitzen.

Tal com s'assenyala en el preàmbul, per a evitar que el COVID-19 i les mesures adoptades per l'Estat, les Comunitats Autònomes o l'Administració Local per a combatre'l puguin conduir a la resolució de contractes del sector públic, es preveu un règim específic de suspensió d'aquests.

Segons es desprèn de l'article 34, les mesures aprovades resulten d'aplicació als contractes vigents al moment de l'entrada en vigor del RDL, celebrats per les entitats del sector públic definides per l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP), per la Llei 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals i pel Reial decret llei 3/2020, de 4 de febrer, de mesures urgents pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades; de plans i fons de pensions; de l'àmbit tributari i de litigis fiscals.

Cal tenir en compte que als terminis assenyalats en aquest RDL no els és aplicable la suspensió de terminis administratius prevista en l'RD 463/2020, modificat pel RD 465/2020, i que les mesures previstes mantindran una vigència d'un mes sense perjudici que es pugui prorrogar.

Es distingeix el règim aplicable segons la següent classificació dels contractes:

I. Contractes de serveis i contractes de subministraments de prestació successiva

Segons la regulació aprovada, la suspensió opera automàticament des que es produís la situació de fet que impedeix la prestació del contracte i fins que aquesta prestació pugui reprendre's, quan, havent cessat les circumstàncies o mesures que la vinguessin impedit, l'òrgan de contractació notifiqués al contractista la fi de la suspensió.

Encara que s'afirma que la suspensió opera amb caràcter automàtic el contractista ha de realitzar necessàriament certs tràmits per a poder percebre la indemnització de danys i perjudicis efectivament soferts per aquest durant el període de suspensió.

En primer lloc és imprescindible que l'òrgan de contractació apreciï la impossibilitat d'execució del contracte a conseqüència del COVID 19 o les mitjanes adoptades per a combatre'l. A aquest efecte el contractista deurà:

1. Dirigir una sol·licitud al poder adjudicador perquè es determini la impossibilitat de prestació del contracte amb el següent contingut:
 - i. Exposició de les raons per les quals l'execució del contracte s'ha fet impossible;
 - ii. Relació del personal, les dependències, els vehicles, la maquinària, les instal·lacions i els equips adscrits a l'execució del contracte en aquest moment;
 - iii. Exposició de motius que impossibiliten l'ús dels mitjans relacionats en un altre contracte.

Les circumstàncies que es posin de manifest en la sol·licitud podran ser objecte de posterior comprovació.

2. Mantingui un contacte permanent amb el responsable del contracte o poder adjudicador a l'efecte de que resolgui la sol·licitud en el termini màxim de 5 dies naturals tenint en compte que transcorregut el termini sense que hagi estat notificada la resolució expressa al contractista, aquesta haurà d'entendre's desestimada per silenci. Si bé l'RDL no l'indica, la mateixa hauria de quedar subjecta al mateix règim d'impugnació que la resta d'actes administratius produïts per silenci.
3. Conservi i obtingui tota la documentació justificativa i acreditativa de les circumstàncies exposades i de les despeses incorregudes, a l'efecte de la reclamació de la futura indemnització per danys i perjudicis que s'esmenta a continuació.

Una vegada obtinguda la resolució de suspensió del contracte, es podrà reclamar la indemnització de danys i perjudicis acreditant la realitat, efectivitat i quantia d'aquests. La norma fita els danys i perjudicis indemnitzables als següents conceptes:

1. Despeses salarials que efectivament hagués abonat el contractista al personal que figurés adscrit amb data 14 de març de 2020 per a l'execució ordinària del contracte, durant el període de suspensió.
2. Despeses per manteniment de la garantia definitiva, relatius al període de suspensió del contracte.

3. Despeses de lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips relatius al període de suspensió del contracte, adscrits directament a l'execució del contracte, sempre que el contractista acrediti que els mitjans no van poder ser emprats per a altres finalitats diferents durant la suspensió del contracte.

4. Despeses de pòlisses d'assegurança previstes en el plec i vinculades a l'objecte del contracte que hagin estat subscrites pel contractista i estiguin vigents en el moment de la suspensió del contracte.

En tot cas, no resulta d'aplicació el règim ordinari de suspensió dels contractes previst en els articles 208.2.a) de la LCSP; ni tampoc el que disposa l'article 220 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic.

En cas que al venciment d'un contracte no s'hagués pogut formalitzar un nou contracte que garanteixi la continuïtat de la prestació a conseqüència de la paralització dels procediments de contractació derivada del que es disposa en l'RD 463/2020, i no pogués formalitzar-se el nou contracte, es podrà aplicar la pròrroga obligatòria de fins a 9 mesos prevista en l'article 29.4 de la LCSP, sense que sigui aplicable la condició de publicació de l'anunci de licitació amb una antelació de 3 mesos a la finalització del contracte.

II. Contractes de serveis i subministraments diferents dels esmentats en l'apartat anterior

En el cas dels contractes públics de serveis i subministraments vigents i diferents als referits en l'apartat I, sempre que no hagin perdut la seva finalitat a conseqüència de la situació de fet creada per COVID-19, i el contractista incorri en demora en el compliment dels terminis a conseqüència de la situació creada per COVID-19 o per les mesures adoptades per a combatre'l, el contractista podrà proposar complir amb la prestació si es concedeix una ampliació del termini inicial o de la pròrroga en curs.

L'òrgan de contractació haurà de concedir la pròrroga sol·licitada, donant-li un termini que serà, almenys, igual al temps perdut, tret que el contractista proposi un menor. Serà necessari un informe previ del responsable del contracte (l'RD esmenta al Director d'obra), en el qual es determini que el retard no és per causa imputable al contractista, sinó que s'ha produït a conseqüència del COVID-19.

En aquests casos no es podran imposar penalitats al contractista ni resoldre el contracte i a més, els contractistes tindran dret a l'abonament de les despeses salarials addicionals en què efectivament hagués incorregut a conseqüència del temps perdut amb el límit del 10% del preu inicial del contracte. Ara bé, només es procedirà a l'abonament d'aquestes despeses prèvia sol·licitud del contractista i sempre que s'acrediti fefaentment la realitat, efectivitat i quantia pel contractista d'aquestes despeses.

III. Contractes d'obres

En aquells contractes públics d'obres vigents que no hagin perdut la seva finalitat a conseqüència de la situació de fet creada per COVID-19 o les mesures aprovades per a combatre-ho, i en els quals, d'acord amb el «programa de desenvolupament dels treballs o pla d'obra» estigués prevista la finalització del seu termini d'execució entre el 14 de març i durant el període que duri l'estat d'alarma, i a conseqüència de la situació de fet creada pel COVID-19 o les mesures aprovades per a combatre'l, no pugui tenir lloc el lliurament de l'obra, el contractista podrà sol·licitar una pròrroga en el termini de lliurament final sempre que ofereixi el compliment dels seus compromisos pendents si se li amplia el termini inicial.

Per a això, en primer lloc, és imprescindible que l'òrgan de contractació apreciï la impossibilitat d'execució del contracte a conseqüència del COVID-19 o les mesures adoptades per a combatre-ho. A aquest efecte el contractista deurà:

1. Dirigir una sol·licitud al poder adjudicador perquè es determini la impossibilitat de prestació del contracte amb el següent contingut:
 - i. Exposició de les raons per les quals l'execució del contracte s'ha fet impossible;
 - ii. Relació del personal, les dependències, els vehicles, la maquinària, les instal·lacions i els equips adscrits a l'execució del contracte en aquest moment;
 - iii. Exposició de motius que impossibiliten l'ús dels mitjans relacionats en un altre contracte.
2. Mantenir un contacte permanent amb el responsable del contracte o poder adjudicador a l'efecte de que resolgui la sol·licitud en el termini màxim de 5 dies naturals tenint en compte que transcorregut el termini sense que hagi estat notificada la resolució expressa al contractista, aquesta haurà d'entendre's desestimada. Igual que en el supòsit de l'apartat I, si bé l'RDL no l'indica, la mateixa hauria de quedar subjecta al mateix règim d'impugnació que la resta d'actes administratius produïts per silenci.
3. Conservar i obtenir tota la documentació justificativa i acreditativa de les circumstàncies exposades i de les despeses incorregudes, a l'efecte de la futura indemnització per danys i perjudicis.

Si s'ha obtingut la resolució de suspensió del contracte o l'ampliació del termini, el contractista podrà sol·licitar al poder adjudicador la corresponent indemnització de danys i perjudicis acreditant la realitat, efectivitat i quantia d'aquests. La norma fita els danys i perjudicis indemnitzables als següents conceptes:

1. Despeses salarials que efectivament aboni el contractista al personal adscrit a l'execució ordinària del contracte, durant el període de suspensió.

Les despeses salarials a abonar, seguint el VI conveni col·lectiu general del sector de la construcció 2017-2021, publicat el 26 de setembre de 2017, o convenis equivalents pactats en altres àmbits de la negociació col·lectiva, seran el salari basi referit en l'article 47.2. a del conveni col·lectiu del sector de la construcció, el complement per discapacitat de l'article 47.2.b del citat conveni, i les gratificacions extraordinàries de l'article 47.2.b, i la retribució de vacances, o els seus conceptes equivalents respectius pactats en altres convenis col·lectius del sector de la construcció.

Les despeses hauran de correspondre al personal indicat que estigués adscrit a l'execució abans del 14 de març i continuï adscrit quan es reprengui.

2. Despeses per manteniment de la garantia definitiva, relatius al període de suspensió del contracte.

3. Despeses de lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips sempre que el contractista acrediti que aquests mitjans no van poder ser emprats per a altres finalitats diferents de l'execució del contracte suspès i el seu import sigui inferior al cost de la resolució dels contractes de lloguer o manteniment de maquinària, instal·lacions i equips.

4. Despeses corresponents a pòlisses d'assegurança previstes en el plec i vinculades a l'objecte del contracte que hagin estat subscrites pel contractista i estiguin vigents en el moment de la suspensió del contracte.

A més, el dret al rescabament de danys i perjudicis únicament es donarà quan el contractista principal acrediti fefaentment que

- (i) tant el contractista principal, com els subcontractistes, proveïdors i subministradors estiguessin al corrent de les obligacions laborals i socials en data 14-3-2020 i
- (ii) que el contractista principal estigués al corrent de pagament als seus subcontractistes i subministradors en els termes previstos en els articles 216 i 217 de la LCSP, en data 14-3-2020.

IV. Contractes de concessió d'obra i concessió de serveis

En els contractes públics de concessió d'obres i de concessió de serveis vigents a l'entrada en vigor de la norma, la concessionària, segons sigui procedent en cada cas, tindrà dret al reequilibri econòmic del contracte sempre que l'òrgan de contractació, a instàncies de la concessionària, hauria apreciat la impossibilitat d'execució del contracte. A més haurà d'acreditar fefaentment la realitat, efectivitat i import d'aquestes despeses.

El reequilibri en tot cas compensarà al concessionari per la pèrdua d'ingressos i l'increment dels costos suportats, entre els quals es consideraran les possibles despeses addicionals salarials que efectivament hagi abonat, respecte als previstos en l'execució ordinària del contracte de concessió d'obres o de serveis durant en el període de durada de la situació de fet creada pel COVID-19.

El reequilibri es podrà efectuar mitjançant,

- a) l'ampliació de la seva durada inicial fins a un Màxim d'un 15 per 100 o
- b) la modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses en el contracte.

V. Contractes en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals.

La regulació aprovada també és aplicable als contractes, vigents a l'entrada en vigor d'aquest reial decret llei, celebrats per entitats del sector públic amb subjecció a la Llei 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals o Llibre I del Reial decret llei 3/2020, de 4 de febrer.

VI. Excepcions

No seran aplicable les mesures de suspensió referides en els apartats I i II, als següents contractes:

- Contractes de serveis o subministrament sanitari, farmacèutic o d'una altra índole, l'objecte de la qual estigui vinculat amb la crisi sanitària provocada per Covid-19.
- Contractes de serveis de seguretat, neteja o de manteniment de sistemes informàtics.
- Contractes de serveis o subministrament necessaris per a garantir la mobilitat i la seguretat de les infraestructures i serveis de transport.
- Contractes adjudicats per aquelles entitats públiques que cotitzin en mercats oficials i no obtinguin dels Pressupostos Generals de l'Estat.

Finalment, es precisa que les mesures indicades podrien ser modificades o alterades per aquelles altres que adopti el Ministre de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana per a garantir les prestacions necessàries de protecció de persones, béns i llocs, les quals poden implicar una modificació dels supòsits en els quals procedeix la suspensió de contractes.

SUSPENSÍO DE TERMINIS ADMINISTRATIUS

El Reial decret 465/2020, de 17 de març, pel qual es modifica el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, modifica l'apartat 4 de la Disposició Addicional 3 i afegeix dos nous apartats 5 i 6, quedant el règim de suspensió de terminis administratius de la següent manera:

- suspensió de termes i interrupció de terminis per a la tramitació dels procediments de les entitats del sector públic (segons delimitació donada per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre), els quals seran represos en el moment en què perdi vigència la norma o, en el seu cas, les seves pròrrogues.
- Excepcions a la suspensió de termes i interrupció de terminis referida en el paràgraf anterior en els següents casos:
 - o mesures d'ordenació i instrucció estrictament necessàries, que l'òrgan competent acordi mitjançant resolució motivada, a l'efecte d'evitar perjudicis greus en els drets i interessos de l'interessat en el procediment, sempre que l'interessat manifesti la seva conformitat amb les mateixes o que no se suspengui el termini.

- procediments i resolucions relatius a situacions estretament vinculades als fets justificatius de l'estat d'alarma, o que siguin indispensables per a la protecció de l'interès general o per al funcionament bàsic dels serveis.
- Procediments administratius en els àmbits de afiliació, liquidació i cotització de la Seguretat Social.
- Terminis tributaris, subjectes a normativa especial, ni terminis de presentació de declaracions i autoliquidacions tributàries.
- Els terminis previstos en el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per a fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19.

D'altra banda, i tenint en compte que respecte dels terminis per a presentar ofertes en els procediments de licitació de contractes del sector públic, s'han publicat per part d'algunes entitats adjudicatadores criteris que difereixen de la suspensió i interrupció general, recomanem confirmar amb cada entitat contractant el criteri adoptat.

Atentament,***

Departament de Dret Públic de Roca Junyent

MESURES TRIBUTÀRIES URGENTS DERIVADES DE LA SITUACIÓ PRODUÏDA PEL COVID-19

Després de la declaració de l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19 efectuada pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, s'han aprovat diverses mesures en l'àmbit tributari.

Ajornaments per a Pimes

Aquesta mesura es va introduir poc abans de la declaració de l'estat d'alarma. El Reial decret llei 7/2020, de 12 de març (BOE 13-3-2020), estableix la possibilitat que les PIME (siguin persones físiques o jurídiques) puguin sol·licitar ajornament dels deutes estatals el termini d'autoliquidació dels quals estigui entre el 14 de març i el 30 de maig de 2020 i l'import del conjunt de deutes tributaris ajornats no excedeixi de 30.000 Euros.

Les característiques de l'ajornament són d'un termini de sis mesos, els tres primers sense interessos.

Resulta important destacar que la possibilitat de sol·licitar aquest ajornament s'amplia també a figures que, en principi, no són ajornables: retencions, tributs repercutits i pagaments fraccionats de l'Impost de societats.

Suspensió de terminis tributaris

D'altra banda, en el BOE d'avui 18 de març s'han publicat dues disposicions que fan referència a la suspensió de terminis tributaris: el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març i el Reial decret 465, de 17 de març.

De manera sintètica, la situació de suspensió de terminis tributaris és la següent:

- No se suspèn l'obligació de presentar i ingressar autoliquidacions tributàries (p. ex. Model 303 d'IVA, model 111 de retencions, model 720 de declaracions de béns i drets a l'estranger, etc.)
- Sí que queden suspesos els terminis de pagament d'ajornaments i de liquidacions rebudes, la data de les quals límit d'ingrés fos el 18 de març o posterior. En aquests casos, el termini d'ingrés s'amplia fins al 30 d'abril de 2020.
- També queden suspesos els terminis per a atendre requeriments d'informació, diligències d'embargament, actuacions relatives a les subhastes i adjudicacions de béns i presentació d'al·legacions (excepte en tema duaner) el termini del qual no hagués conclòs a data de 18 de març. El termini s'amplia fins al 30 d'abril de 2020.
- En el mateix sentit, no es procedirà a l'execució de garanties que recaiguin sobre béns immobles fins al 30 d'abril de 2020.
- Si l'interessat, no obstant l'anterior, atengués el requeriment o presentés les al·legacions dins del termini inicial, es té per emplenat el tràmit.
- El període comprès entre el 18 de març i el 30 d'abril de 2020 no computarà a l'efecte de determinar la durada màxima de procediments tributaris ni de prescripció.
- A l'efecte de prescripció i de recursos, els actes que posin fi a procediments i puguin ser recorreguts en reposició i/o reclamació econòmicoadministratives s'entendran notificats quan hi hagi hagut un intent de notificació entre el 18 de març i el 30 d'abril de 2020. El termini per a recórrer no s'iniciarà fins a concloure aquest període (30-4-2020) o amb posterioritat si la notificació es produeix més tard.

Preguntes i respostes freqüents

1. **¿Què succeeix amb les declaracions o autoliquidacions el termini de presentació de les quals finalitza pròximament (p.ex. retencions del treball model 111, models 303 i 349 d'IVA, etc.)?**
Aquestes declaracions o autoliquidacions han de ser presentades dins del termini inicial legalment establert. No hi ha hagut cap pròrroga ni suspensió.
2. **Quina és la data màxima per a presentar el model 720 de declaració de béns a l'estranger?** Igual que la resta de declaracions i autoliquidacions, no s'ha prorrogat ni suspès el termini de la seva presentació. La data límit és el 31 de març

3. **Què ocorre amb els pagaments d'ajornaments tributaris o de liquidacions tributàries rebudes que hagin de realitzar-se a partir d'avui (18 de març)?** Aquests pagaments queden suspesos i poden ser efectuats fins al 30 d'abril de 2020.
4. **Què ocorre amb els requeriments d'informació, diligències d'embargaments, tràmits d'al·legacions, el termini d'emplenament de les quals finalitzi el 18 de març o posteriorment?** El termini per a atendre aquestes actuacions es prorroga fins al 30 d'abril de 2020, sense necessitat de sol·licitar cap pròrroga de termini.
5. **Si he rebut, abans del 18 de març, la notificació d'una liquidació tributària o la resolució d'un recurs de reposició quin termini tinc per a recórrer?** En aquests casos, el termini per a interposar recurs no sofreix cap alteració, sent d'un mes des de la seva notificació.
6. **Si he rebut, després del 18 de març, una liquidació tributària o la resolució d'un recurs de reposició quin termini tinc per a recórrer?** En aquests casos, el termini per a interposar recurs no s'iniciarà fins al 30 d'abril o en la data en què s'hagués efectuat la notificació si aquesta fos posterior.
7. **Si un procediment tributari finalitza abans del 30 d'abril i ha durat més de sis mesos, pot al·legar-se la seva nul·litat per caducitat?** No si no ha durat més de sis mesos excloent el període entre el 18 de març i el 30 d'abril.

Esperem que aquesta informació els resulti d'utilitat i els recordem que Roca Junyent queda a la seva disposició per a ampliar o aclarir qualsevol qüestió del seu interès.

Atentament,

Departament Fiscal de Roca Junyent